

I.

Předkládací zpráva

1. Zpráva o provozu protikorupční linky 199 za období od 1. ledna do 31. prosince 2011

Materiál předkládá ministr vnitra na základě usnesení vlády ze dne 20. dubna 2011 č. 288 ke Zprávě o provozu protikorupční linky 199 za období od 1. ledna do 31. prosince 2010 a na základě usnesení vlády ze dne 5. ledna 2011 č. 1 o Strategii vlády v boji proti korupci na období let 2011 a 2012.

Vláda České republiky svým usnesením ze dne 25. října 2006 č. 1199 schválila Strategii vlády v boji proti korupci na období let 2006 až 2011. Jako jedno z opatření uložila ministru vnitra a informatiky předložit vládě do 30. listopadu 2006 návrh na zřízení speciální protikorupční linky (tel. číslo 199) – dále jen „linka 199“.

Faktická realizace projektu začala v roce 2007, kdy Český telekomunikační úřad vyhradil protikorupční lince číslo 199 a Ministerstvo vnitra vyhlásilo výběrové řízení na její pilotní provoz. Zakázku získala Transparency International – Česká republika, o. p. s. (dále jen „TIC“), dne 11. července 2007 uzavřelo Ministerstvo vnitra na základě zadání veřejné zakázky malého rozsahu s TIC smlouvu o provozování linky 199. Provoz linky 199 byl zkušebně spuštěn v srpnu 2007, k oficiálnímu spuštění linky došlo 19. září 2007. Pilotní fáze provozu linky byla ukončena 29. února 2008. Na pilotní provoz linky 199 byla Ministerstvem vnitra vyčleněna částka 1.810.611,- Kč, z této částky bylo vyčerpáno 92,7%, tj. 1.679.543,- Kč. Závěrečnou zprávu o provozu protikorupční linky 199 za pilotní období od 19. září 2007 do 29. února 2008 vzala vláda na vědomí usnesením ze dne 23. července 2008 č. 915.

Na základě výsledků pilotního projektu byl připraven projekt standardního provozu linky 199. Ve smyslu usnesení vlády ze dne 11. června 2007 č. 631 o Hlavních oblastech státní dotační politiky vůči nestátním neziskovým organizacím pro rok 2008 byl vyhlášen výběrový dotační program „Boj proti korupci – provozování protikorupční linky 199“ na rok 2008. Ve výběrovém řízení byla ke dlouhodobému provozování vybrána společnost TIC a dne 1. března 2008 byl spuštěn projekt standardního provozu linky 199. Na základě rozhodnutí č. 1/2008 Ministerstva vnitra o poskytnutí dotace ze státního rozpočtu ČR na rok 2008 ze dne 15. února 2008 provozovala společnost TIC linku 199 po zbytek roku 2008. Na provoz linky v daném období byla Ministerstvem vnitra vyčleněna částka 2.103.000,- Kč, z této částky bylo vyčerpáno 97,1%, tj. 2.041.481,- Kč, tato částka představovala 69,85 % z celkových nákladů provozu linky v daném období. Zprávu o provozu protikorupční linky 199 za období od 1. března 2008 do 31. prosince 2008 vzala vláda na vědomí usnesením ze dne 20. dubna 2009 č. 466.

Ve smyslu usnesení vlády ze dne 9. června 2008 č. 692 o Hlavních oblastech státní dotační politiky vůči nestátním neziskovým organizacím pro rok 2009 byl ve druhé polovině roku 2008 vyhlášen výběrový dotační program „Boj proti korupci – provozování protikorupční linky 199“ na rok 2009. Ve výběrovém řízení byla k provozování linky 199 v roce 2009 vybrána společnost TIC. Na základě rozhodnutí č. 1/2009 Ministerstva vnitra o poskytnutí neinvestiční dotace ze státního rozpočtu ČR na rok 2009 ze dne 5. srpna 2009 provozovala TIC linku 199 po celý rok 2009. Společnosti TIC byla na provoz linky v období od 1. ledna do 31. prosince 2009 poskytnuta dotace ve výši 2.453.340,- Kč. Podíl dotace ze státního rozpočtu na financování projektu byl 100% a to z toho důvodu, že jiní donoři váhají poskytovat finanční prostředky na projekt tohoto typu a TIC musela v roce 2008 financovat provoz linky více než půl milionem Kč z vlastních prostředků. Taková situace už v roce 2009

nebyla pro TIC finančně únosná. V rámci projektu Provoz protikorupční linky 199 v roce 2009 bylo celkem utraceno 2.440.395,15 Kč, které byly kryty z prostředků dotace Ministerstva vnitra ve 100% výši. TIC až na relativně malou zbytkovou částku (12.944,85 Kč) celou poskytnutou dotaci vyčerpala a nevyčerpanou část dotace v souladu s příslušnou právní úpravou a dotačními pravidly vrátila do státního rozpočtu.

Ve smyslu usnesení vlády ze dne 13. července 2009 č. 885 o Hlavních oblastech státní dotační politiky vůči nestátním neziskovým organizacím pro rok 2010 byl ve druhé polovině roku 2009 vyhlášen výběrový dotační program „Boj proti korupci – provozování protikorupční linky 199“ na rok 2010. Ve výběrovém řízení byla k provozování linky 199 v roce 2010 vybrána společnost TIC. Na základě rozhodnutí č. 1/2010 Ministerstva vnitra o poskytnutí neinvestiční dotace ze státního rozpočtu ČR na rok 2010 ze dne 7. dubna 2010 provozovala TIC linku 199 po celý rok 2010. Společnosti TIC byla na provoz linky v období od 1. ledna do 31. prosince 2010 poskytnuta dotace ve výši 2.600.000,- Kč (rozhodnutí č. 1a/2010, č.j. MV-83806-28/OBP-A-2009). Podíl dotace ze státního rozpočtu na financování projektu byl stejně jako v roce 2009 100%. V rámci projektu Provoz protikorupční linky 199 v roce 2010 bylo celkem utraceno 2.596.596,59 Kč, které byly kryty z prostředků dotace Ministerstva vnitra ve 100% výši. TIC až na relativně malou zbytkovou částku (3.403,41 Kč) celou poskytnutou dotaci vyčerpala a nevyčerpanou část dotace v souladu s příslušnou právní úpravou a dotačními pravidly vrátila do státního rozpočtu.

Dne 9. prosince 2010 se konalo jednání dotačního výboru pro poskytování dotací nestátním neziskovým organizacím v rámci dotačních programů „Boj proti korupci - provozování protikorupční linky 199“ a „Prevence korupčního jednání“, který byl zřízen pokynem ředitele odboru bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra ze dne 22. listopadu 2010 č. 11. Oba žadatelé o dotaci na provoz linky 199 byli pozváni k prezentaci svých projektů na provozování linky 199 dotačnímu výboru.

Dotační výbor si určil kritéria, na jejichž základě pak rozhodoval. Těmito kritérii byly: cena, administrativní zázemí, zkušenosti, inovativnost a strategie (metodika). Ve všech oblastech, kromě zkušeností s provozem linky (ne však s poskytováním poradenství), byl lépe hodnocen projekt Oživení. Jednání dotačního výboru se zúčastnilo 7 členů, přičemž hlasování bylo v poměru 2:5 ve prospěch Oživení. Koncem roku 2010 proběhla jednání mezi společností TIC a sdružením Oživení ve věci předání technického vybavení, které bylo předáno a následně techniky společnosti Telefónica O2 přepojeno do objektu, který využívá sdružení Oživení. Od pondělí 3. ledna 2011 je zajišťování provozu protikorupční linky a vyřizování došlých podnětů na linku plně v kompetenci občanského sdružení Oživení.

Provoz linky zajišťují studenti posledních ročníků právnické fakulty, popřípadě absolventi právnické fakulty, vždy se supervizí zkušeného advokáta, a to každý pracovní den od 9h do 17h. Mimo pracovní dobu mohou volající zanechat vzkaz na záznamníku, který je v nejbližší pracovní den operátorem linky vyřízen. Právní poradna Oživení přijímá podněty týkající se korupce rovněž i na emailové adrese poradna@oziveni.cz, popřípadě i jinak, například osobním kontaktem, na besedách, z tisku apod.

Oživení poskytuje operátorům linky veškeré potřebné zázemí, odbornou literaturu, právní systém s průběžnou aktualizací zákonů, judikatury a literatury, jakož i elektronickou databázi pro evidenci volajících a přijatých podnětů. Všichni operátoři absolvovali psychologické, právní a komunikační školení zacílené na jasné a rychlé vyřizování telefonických podnětů. V případě pochybností, jak určitý podnět vyřídit, mají operátoři možnost okamžité konzultace právního postupu s advokátem.

V průběhu třetího čtvrtletí 2011 byla spuštěna právní protikorupční poradna zaměřená na nejčastější právní problémy osob, které se opakovaně obrací na linku 199. Konkrétně se

jedná o přístup k informacím, nakládání s majetkem obce, střet zájmu, rozhodování obcí a veřejné zakázky.

Občanskému sdružení Oživení byla na provoz linky v období od 1. ledna do 31. prosince 2011 poskytnuta dotace ve výši 2 089 314,- Kč (rozhodnutí č. 3/2011, č.j. Č.j.: MV-78420-19/OBP-A-2010). Podíl dotace ze státního rozpočtu na financování projektu byl stejně jako v roce 2009 100%.

V rámci projektu Provoz protikorupční linky 199 v roce 2011 bylo celkem utraceno 2 089 314 Kč, které byly kryty z prostředků dotace Ministerstva vnitra ve 100% výši. Oživení celou poskytnutou dotací vyčerpala.

V souladu s rozhodnutím č. 3/2011 Ministerstva vnitra o poskytnutí dotace ze státního rozpočtu ČR Oživení informovala Ministerstvo vnitra o provozu linky 199 ve čtvrtletních průběžných zprávách a v závěrečné zprávě o provozu linky 199 za rok 2010. Na základě těchto zpráv je zpracován předkládaný materiál.

2. Vyhodnocení efektivity protikorupční linky 199 od počátku jejího provozu

Materiál předkládá ministr vnitra současně se Zprávou o provozu protikorupční linky 199 za období od 1. ledna do 31. prosince 2011 na základě akutní potřeby činit podstatné úspory v rámci Ministerstva vnitra, kdy proběhlo přehodnocení výdajů Ministerstva vnitra na některé projekty, včetně provozu linky 199. Cílem těchto snah je kontinuálně zvyšovat hospodárnost vynakládání finančních prostředků Ministerstva vnitra za stálého udržování vysokého standardu poskytovaných služeb v oblasti zajišťování vnitřní bezpečnosti státu.

Dle Strategie vlády v boji proti korupci na období let 2006 až 2011, na základě které byla zřízena protikorupční linka 199, mělo „zřízení centralizovaného protikorupčního kontaktního místa financovaného ze státního rozpočtu a provozovaného nezávislou nestátní organizací“ naplnit potřebu „zřízení centralizovaného stížnostního místa nezávislého na státu, které bude provozovat protikorupční linku i další formy kontaktu“. Toto místo mělo dle zmíněné strategie „přijímat stížnosti a podezření veřejnosti, týkající se celé státní správy“ a „podílet [se] na jejich řešení formou právního posouzení a zvolení vhodného právního postupu ve vztahu k příslušným orgánům veřejné správy“.

Linka 199 by tedy měla mít dvojí účel: nabídnout bezplatné centrální protikorupční kontaktní místo a poskytnout vhodné právní poradenství v oblasti oznamování a potlačování korupce. Z informací uvedených v předchozí kapitole ovšem vyplývá, že efektivita (a tudíž přínos) linky 199 není optimální hned z několika hledisek. V první řadě se jedná o vysokou míru irelevantních hovorů, které tvoří v průměru 70% všech vyřízených hovorů. Zároveň je možné se domnívat, že se nejedná o standardní podíl relevantních a irelevantních podnětů obdržených v rámci činnosti nestátních neziskových organizací věnujících se boji proti korupci. Ve druhé řadě se jedná o vysoký poměr nákladů na zajištění technického provozu a personální obsluhy linky 199, který činí v průměru 61% veškerých nákladů. Z toho lze odvodit lapidární tvrzení, že Ministerstvo vnitra utrací v průměru přibližně 1 429 568 Kč ročně za vyřízení v průměru přibližně 4 314 zcela planých hovorů. Přitom nelze, po více jak čtyřletém období nepřetržitého provozu linky 199, uvést dostatek úspěšných příkladů, které by takto extravagantní výdaje ospravedlnily.

Zároveň je evidentní, že konkrétní nestátní neziskové organizace, které se věnují boji proti korupci, jsou adresáty vyššího poměru relevantních podnětů upozorňujících na korupční jednání. Nakolik je tato skutečnost závislá na existenci linky 199 a na její propagaci (a tedy i na propagaci jejích provozovatelů) nelze s jistotou určit. Nicméně lze předpokládat, že

výsledkem důsledné medializace vládní priority boje proti korupci – nikoliv jen samotné linky 199 – je v současné době veřejnost lépe informována o možnostech oznamovat korupci a o krocích, které může podniknout za účelem jejího odhalení a eliminace podniknout.

Materiál proto definuje následující opatření:

1. Dnem 1. dubna 2012 bude bez náhrady zrušena veřejná zakázka Ministerstva vnitra „Boj proti korupci – provozování protikorupční linky 199“ a dnem 30. dubna 2012 bude ukončeno stávající provizorní financování linky 199.

2. Počínaje rokem 2013 bude dotační program Ministerstva vnitra „Prevence korupčního jednání“ navýšen o minimálně 20% částky dotačního programu „Boj proti korupci – provozování protikorupční linky 199“, tj. přibližně o 500 tis. Kč. Tato částka bude určena přímo pro oblast poskytování právního poradenství nestátním neziskovým sektorem.

Tato opatření povedou dle materiálu k následujícím výsledkům:

1. Úspora finančních prostředků Ministerstva vnitra ve výši minimálně 1 500 tis. ročně a cílenější využití prostředků Ministerstva vnitra určených na boj proti korupci.

2. Zefektivnění boje proti korupci skrze cílenou podporu nestátních neziskových organizací zabývajících se právním poradenstvím v oblasti boje proti korupci.